

Advies over de natuurdoelanalyses Lemselermaten en Achter de Voort, Agelerbroek & Voltherbroek, provincie Overijssel

Snel aanvullende maatregelen nodig voor natuurherstel in Lemselermaten en Achter de Voort, Agelerbroek & Voltherbroek

UTRECHT, 14 mei 2024 – De Ecologische Autoriteit heeft twee adviezen opgesteld over de natuurdoelanalyses voor de Natura 2000-gebieden Lemselermaten en Achter de Voort, Agelerbroek & Voltherbroek. De natuur in deze gebieden staat onder druk door te hoge stikstofdepositie, verdroging en de toestroom van grondwater dat teveel sulfaat en nitraat bevat. In de natuurdoelanalyse staan veel maatregelen die bijdragen aan natuurherstel. De Ecologische Autoriteit constateert dat nog aanvullende maatregelen buiten de natuurgebieden nodig zijn om te voorkomen dat de natuur verder achteruitgaat en adviseert maatregelen snel uit te voeren.

Natuurgebieden in het Twentse beekdallandschap

Lemselermaten en Achter de Voort, Agelerbroek & Voltherbroek zijn twee Natura 2000-gebieden in Twente. Lemselermaten ligt langs de Dollandbeek en de Weerselerbeek, aan de voet van de stuwwal van Oldenzaal. In Lemselermaten is op een kleine oppervlakte een grote diversiteit aan waardevolle natuur aanwezig met bijzondere plantensoorten. Zo is er blauwgrasland, kalkmoeras, heide en elzenbroekbos aanwezig. Veel van deze natuur is afhankelijk van het basenrijk grondwater dat hier omhoog komt. Achter de Voort, Agelerbroek en Voltherbroek bestaat uit drie natuurskeden in het Twentse beekdallandschap tussen de stuwwallen van Ootmarsum en Oldenzaal. Het gebied is van oorsprong nat door omhoogkomend grondwater vanuit de stuwwal en door overstroming van beken als de Dinkel. In dit natte gebied is een van de grotere natte (broek)bosgebieden van Nederland ontstaan. Ook komen hier soortenrijke, natte graslanden en heiden voor.

Natuur staat onder druk door stikstof en verdroging

Uit de natuurdoelanalyses blijkt dat de natuur in Lemselermaten en Achter de Voort, Agelerbroek & Voltherbroek achteruit is gegaan door verdroging en te veel stikstofdepositie. Ook de aanvoer van (grond)water dat is vervuild met meststoffen en sulfaat zijn een probleem, net als versnippering van de natuur. In Lemselermaten is de afname van de natuurkwaliteit bijvoorbeeld zichtbaar doordat de orchideeënrjkdom is afgenomen. In het elzenbroekbos in Lemselermaten is de veenbodem door verdroging gezakt waardoor de elzen 'op de wortels staan'. In Agelerbroek en Achter de Voort woekeren bramen in de broekbossen waardoor bijzondere plantensoorten zijn verdwenen.

De Ecologische Autoriteit deelt de conclusies uit de natuurdoelanalyses dat de natuur achteruit is gegaan. Ze adviseert de ontwikkeling van de natuur door de jaren heen nog verder in beeld te brengen. Dit kan door beter gebruik te maken van beschikbare natuurinformatie. Zo wordt duidelijker wat er allemaal nodig is om de natuur te herstellen.

Extra maatregelen zijn nodig en moeten snel worden genomen

De natuurdoelanalyses bevatten goede maatregelen die leiden tot verhoging van de grondwaterstanden, een toename van grondwater in de natuurgebieden en verbetering van de grondwaterkwaliteit. Het gaat om maatregelen binnen én buiten de natuurgebieden. De Ecologische Autoriteit constateert dat de hydrologische maatregelen belangrijk zijn voor het herstellen van de natuur. Maar het is niet voldoende om de verdroging overal op te lossen. Bovendien is niet voldoende rekening gehouden met toenemende droogte

door klimaatverandering. De natuurdoelanalyses signaleren wél dat dit in de afgelopen jaren heeft geleid tot problemen voor de natuur. Om de aanvoer van nitraat- en sulfaatrijk grondwater te stoppen concludeert de Ecologische Autoriteit dat het nodig is de bemesting in de omgeving (verder) te beperken.

De Ecologische Autoriteit adviseert dan ook snel aanvullende herstelmaatregelen buiten de natuurgebieden in beeld te brengen om verdroging en de aanvoer van nitraat- en sulfaatrijk grondwater te stoppen. Hierbij moet rekening worden gehouden met toenemende droogte in de zomer. Maatregelen moeten zo snel mogelijk worden genomen. Zo kan de provincie voorkomen dat de natuur verder achteruitgaat en komt het bereiken van de natuurdoelen dichterbij.

Samenvattend: De Ecologische Autoriteit deelt de conclusie dat in beide gebieden de natuur achteruit is gegaan. Ze adviseert de achteruitgang verder in beeld te brengen door beter gebruik te maken van de beschikbare natuurinformatie. Boven op de geplande maatregelen zijn aanvullende maatregelen buiten de gebieden nodig om te komen tot het noodzakelijke natuurherstel. Een groot aantal knelpunten is echter nu al duidelijk. De Ecologische Autoriteit adviseert daarvoor snel tot actie over te gaan.

Over de Ecologische Autoriteit

Provincies moeten per stikstofgevoelig Natura 2000-gebied natuurdoelanalyses maken die laten zien of de huidige maatregelen genoeg zijn om natuurdoelen te halen of dat er meer nodig is. De natuurdoelanalyses zijn de onderbouwing voor maatregelen in de provinciale gebiedsprogramma's. De Ecologische Autoriteit beoordeelt of alle beschikbare en juiste informatie gebruikt wordt voor besluitvorming over beschermde natuur. Elk advies van de Ecologische Autoriteit wordt opgesteld door een onafhankelijke werkgroep van deskundigen uit wetenschap en gebiedspraktijk. Kijk voor meer informatie op www.ecologischeautoriteit.nl